

TEDNIK PEN

TEDENSKO DOGODJE

23. september 2022

št. 29/2022

UVODNIK

DOGODKI

VOLITVE MIRA 2022

PESMOMAT

SHOD RTV

ZA MIR

MEDNARODNI PEN

Čestitke, nova predsednica Ženskega odbora SC PEN Mira!

Za nami je buren teden, v katerem smo izvolili novo in dinamično predsednico Ženskega odbora Slovenskega centra PEN Mira dr. Luno Jurančič Šribar. Enakopravnost spolov je pomembna in vedno prisotna tema Mednarodnega PEN-a, njegovega ženskega odbora in Ženskega manifesta in vseh demokratično usmerjenih družb. Pri nas so iz učnih načrtov za pouk slovenščine ne le izključili pomembno knjigo Dnevnik Ane Frank, temveč so na področje izbirnih vsebin, ki jih učitelji in profesorji le redko uspejo obravnavati, izrinili skoraj vse tuje in domače književnice. Kolegica je komentirala: „Fašizem raste, Ana Frank mora ven iz učnega načrta.“ Kot bi na svetu obstajala le moška polovica človeštva. Verjamem, da se bo Luna energično zagnala v delo in pripomogla, da bo odbor, ki mu je dala ime tudi naša legendarna prva predsednica Mira Mihelič, zaživel in dobil svoj glas, tako da radovedno čakam novih idej in svežega vetra. Veseli smo, da je upravni odbor Mire dobil tudi prvega člana, saj je sožitje med spoloma pomembno načelo naše organizacije. Žirija za nagrado mira je bila vedno spolno mešana. Mimogrede, letošnja podelitev bo 10. oktobra ob 19.00 v Štihovi dvorani Cankarjevega doma, žirija pa je že izbrala nagrajenko.

Tudi pred nami so zanimivi dnevi. Danes bomo imeli priliko spoznati izvoljenega predsednika mednarodnega odbora Pisatelj in pisateljic za mir, čilenskega pesnika in aktivista Germána Rojasa. Njegovo življenje je tesno povezano z usodo njegove dežele. Na svoji koži je izkusil ječo in tegobe Pinochetovega režima, izseljenstvo in nekoč, leta 1978, na mednarodnem srečanju mladine celo stisnil roko maršalu Titu. Več boste izvedeli danes na literarnem večeru.

Sicer pa smo delegacija, ki bo potovala na prvi mednarodni kongres po dveh pandemičnih letih v Uppsalo – Aljaž Koprivnikar, Milena Šmit, Sara Katarina Zver in Tanja Tuma – v polni pripravljenosti. Prvič bom ženska vodila sestanek mirovnega odbora, ki bo trajal ves dan. Prvič bomo imeli v okviru kongresa tudi branje poezije, v katerem bo nastopil Aljaž Koprivnikar. Ponovno bomo govorili o prekarnem položaju balkanskih ranljivih demokracij, ukrajinski vojni, palestinskem konfliktu in drugih spopadih, ki dnevno polnijo novičarske portale. Poročila delegatov boste lahko brali v oktobrskih številkah Tednika. Lahko pa se vključite v kongresno dogajanje iz domačih naslanjačev ter po spletu spremljate okrogle mize in javne dogodke.

Kaj lahko pisatelji naredimo za mir na svetu? To veliko naivno vprašanje težko najde pravi odgovor, a če ne poskušamo, smo vsak dan na nek način sokrivci. Najprej je treba pomesti pred domačim pragom.

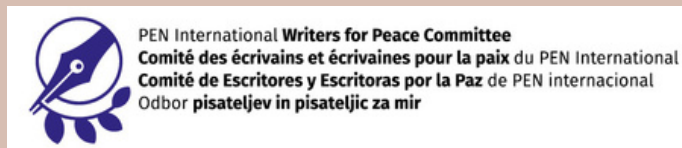
Slovenski PEN je večkrat pozval k reševanju zagonetnega položaja na Televiziji Slovenije. Žal politične ambicije teptajo svobodo govora in neodvisnost novinarskega poročanja. Zato se pridružujemo shodu za RTV in vas vabimo, da se ga udeležite. Vsak glas šteje.

Kljub prvi pozebi, naše srce vroče bije za penovske vrednote.

Želim vam lep teden,

Tanja Tuma, predsednica SC PEN

Vabimo vas na literarno – **pogovorni večer z Germánom Rojasom**, izvoljenim predsednikom Odbora pisateljev in pisateljic za mir, ki bo v **petek, 23. septembra ob 18.00 v dvorani DSP/PEN na Tomšičevi 12 v Ljubljani**.

Germán Rojas je predsednik Čilskega PEN-a, pesnik in aktivist. Njegova pesniška zbirka "María-Maria" je v Italiji prejela nagrado mesta Bari Vittorio Bodini, prav tako so bile odmevne in nagrajene tudi druge pesniške zbirke. Rojas je bil v času Pinochejevega režima zaprt, nato je pobegnil v Evropo, kjer je živel v Nemčiji in Franciji, dokler se ni zaposlil v Organizaciji združenih narodov, za katero je delal štiri desetletja. Spomladi letos je predložil svojo kandidaturo za predsednika mednarodnega odbora Pisatelji in pisateljice za mir, za katerega ima veliko lepih načrtov, ki se bodo začeli letos jeseni v Ljubljani in na Bledu. Na literarnem večeru ga bomo lahko vprašali o njegovi poklicni in pesniški poti ter prisluhnili njegovi poeziji. Večer bo povezovala Tanja Tuma.

„Želiš vedeti, kdo sem in zakaj ne znam leteti?
Zakaj moram zaprt in sam v ječi ždeti?
Nikoli ne boš razumel,
ti, ki si svoboda sama...”

prevod iz angleščine Tanja Tuma

GORIŠKI LITERARNI KLUB GOVORICA V SODELOVANJU Z GORIŠKO KNJIŽNICO FRANCETA BEVKA NOVA GORICA, OBČINO RENČE - VOGRSKO, OŠ RENČE, OŠ KOBARID, PODRUŽNICO SMAST, IN ŠOLSKIM CENTROM NOVA GORICA VABIJO NA

XII. GREGORČIČEVE DNEVE

... Simon Gregorčič v spominih ...

med 24. septembrom in 14. oktobrom 2022

24. september 2022	ob 19.00 v Dvorani Angela Mlečnika v Bukovici
13. oktober 2022	ob 12.45 pri Gregorčičevem spomeniku na Erjavčevi ulici v Novi Gorici
14. oktober 2022	ob 11.00 ob pesnikovem grobu na Sv. Lovrencu

sobota, 24. september 2022,
Dvorana Angela Mlečnika v
Bukovici

Ob 19.00, pozdravna nagovora:

g. Tarik Žigon, župan občine Renče - Vogrsko in mag. Darinka Kozinc, predsednica Goriškega literarnega kluba GOVORICA

Program:

Izbrana pesem Simona Gregorčiča in lastna poezija: pesnik Radivoj Pahor
Slavnostni govor: Irena Škvarč, direktorica Goriške knjižnice Franceta Bevka
Simon Gregorčič v spominih: nastop OŠ Renče pod mentorstvom Darje Bitežnik
Koncert skupine iz slovenske Istre: Klapa SEMIKANTA
Dražba podarjenih slik likovne sekcije društva KUL-TU-RA iz Renč, izkupiček je namenjen Prostovoljnemu gasilskemu društvu Renče - Vogrsko.
Program povezuje dr. Megi Rožič.
Vstop je prost, prostovoljni prispevki bodo namenjeni Prostovoljnemu gasilskemu društvu Renče - Vogrsko.

četrtek, 13. oktober 2022,
Gregorčičev spomenik na
Erjavčevi ulici v Novi Gorici

Ob 12.45: Polaganje cvetja k spomeniku pesnika

Simon Gregorčič v spominih: dijaki Šolskega centra Nova Gorica pod mentorstvom Bojane Modrijančič Reščič, prof. slov.

petek, 14. oktober 2022,
dan pred rojstnim dnevom
Simona Gregorčiča,
pesnikov grob na Sv.
Lovrencu

Ob 11.00: Položitev cvetja na pesnikov grob

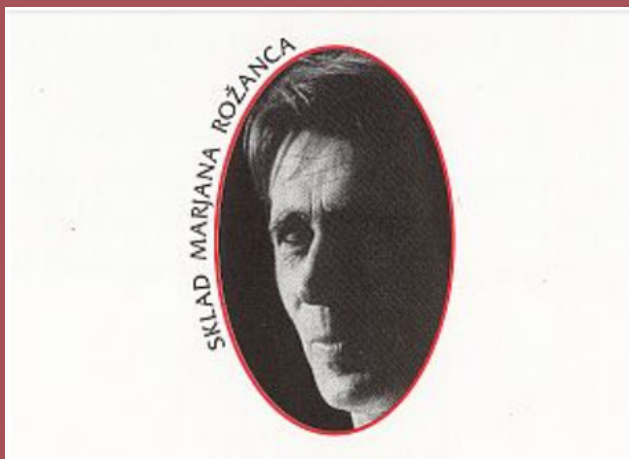
Spomini na pesnika: OŠ Kobarid, podružnica Smast, pod mentorstvom Sabine Sovdat in Jasmine Žagar Nascivera

Naj skupaj počastimo našega goriškega slavčka!

Šolski center
Nova Gorica

Organizatorji si pridružujejo pravico do spremembe programa.

Spoštovani,

sporočamo vam podatke o dogodkih ob podelitvi Rožančeve nagrade za leto 2022. Prišlo je do spremembe glede novinarske konference. Ta bo 15. septembra ob 12h v Knjigarni Mladinske knjige. Na ta dan bomo objavili imena nominirank in nominirancev za nagrado. Vljudno vabljeni.

Obveščamo vas tudi o odločitvi upravnega odbora Kulturnega društva Marjan Rožanc o podelitvi častne nagrade Manci Košir za tridesetletno delo pri organizaciji podelitev Rožančeve nagrade, pri delu v odboru društva in v žiriji, še posebej pa za njenih sedem knjig pisemskih esejev, ki predstavljajo posebno vrsto esejistike in dopisovanja z izjemnimi posamezniki. Vseh sedem knjig je Manca Košir objavila pri Mladinski knjigi, zato se je ob nagradi Mance Košir ta založba pridružila Kulturnemu društvu Marjan Rožanc. Nagrada Manci Košir je torej dvojna.

Rožančeva nagrada, september/oktober 2022

Novinarska konferenca

15. september ob 12h v Knjigarni Mladinske knjige

Srečanje ob hiši Marjana Rožanca v Volčjem Gradu
in pogovor z avtoricami in avtorji nominiranih knjig

27. september ob 16h

Večer z avtoricami in avtorji nominiranih knjig
in razglasitev nagrajenke ali nagrajenca

Cankarjev dom

30. september ob 18h

Podelitev nagrade Marjana Rožanca

Trubarjeva domačija v Raš'ci

1. oktober ob 15h

Na volitvah, 20. 9. 2022, je MIRA dobila novo predsednico dr. Luno Jurančič Šribar. V nadaljevanju najdete nagovor predsednice, njeno predstavitev in krajše besedilo.

Predsednici želimo veliko uspehov na novi poti.

Sanja Pregl, Vesna Mikolič, Luna J. Šribar, Tanja Tuma, Miriam Drev, Nina Kokelj

Nagovor predsednice

Ko so me spoštovane ženske, ki vodijo Slovenski center PEN in MIRO, povabile h kandidiranju, sem premišljevala natanko 3 minute, preden sem odločno rekla: DA! V prvi minuti me preblisne – tu je prostor za generiranje moči žensk, tako pri ustvarjanju kot v družbi na splošno, druga minuta – v glavi se mi izriše logotip PEN-a; meč, ki ga prekriža pero. Ne orožje, mehka moč besede je na koncu tisto, kar bo prevladalo in je v resnici veliko silnejše. In tretja minuta – zamislim si, kako se bom lahko pod svojo »vladavino« (kot se je izrazila draga sodelavka Maja Ferjančič) vedla kot Rdeča kraljica iz Alice v čudežni deželi in nad vsakim, ki se ne bo strinjal z mano, vpila: Odsekajte mu glavo! Oh, dobro, dobro, pozabite tole. V tretji minuti sem se v sebi zavezala, da želim slediti pokončnemu duhu Mire Mihelič in bom v nove čevlje stopila z radovednostjo in veseljem. V družbenem smislu bom predsedovanje naravnala k skupnemu delovanju za mir, pri zavzemanju za prisotnost in vpliv žensk pa nič miru, temveč ojačenje glasnosti. Vsekakor se veselim sodelovanja s predsednico PEN-a Tanjo Tuma, podpredsednico mire Tatjano Pregl Kobe, novim upravnim odborom Miriam Drev, Jernejo Jezernik, Iztokom Simonitijem ter seveda z vsemi člani in članicami PEN-a.

Pozdrav!

Foto: Saša Kovačič

Luna J. Šribar je večji del svoje delovno-ustvarjalne poti delovala v nevladnem sektorju na področju brezdomstva predvsem v društvu Kralji ulice. Delo med marginaliziranimi ljudmi je vplivalo tudi na njeno literarno ustvarjanje. Doktorirala je iz antropologije na temo primerjave med ekonomijo daru in skupnostno ekonomijo.

Pisateljsko pot je začela z objavljanjem kratkih zgodb v različnih literarnih revijah. Več jih je bilo nagrajenih. Prvenec Starinarnica je izšel leta 2018 (Mladinska knjiga). V prvi zbirki kratkih zgodb Konstrukt, d. b. o. (Litera, 2020) prek svojih protagonistov daje glas tistim, ki so običajno najbolj spregledani in ne ustrezajo predstavam o družbeni »normalnosti«. Njen prvi mladinski roman Grizolda in Maček je bil leta 2020 nominiran za nagrado Modra ptica. Leta 2021 je, kot najmlajša prejemnica do sedaj, prejela nagrado mira, ki jo podeljuje ženski odbor Slovenskega centra PEN za izjemne dosežke na področju literarnega ustvarjanja in celostno osebno držo.

O smrti, življenju in partiji pokra

Luna J. Šribar

»Kar naprej ...Vedno pozdravi, ko se vrata odprejo sama od sebe,« me je učila.

»Nikoli ne veš kdo je prišel.«

In zdaj vedno pozdravim. Nikoli ne veš. Mogoče je pa ravno vstopila ona. Babi.

Ne razmišljam o tem, če verjamem. Ampak pozdravim pa vedno.

Kolikšen del našega življenja je pravzaprav smrt? Ali nas opomni nase le takrat, ko umre nekdo od nam dragih, ljudi, ki so nam blizu? Ali pa nas kdaj prebudi sredi noči, v hladnem znoju hipnega prebliska, enkrat bom umrla tudi jaz? Mogoče jo zaznavamo v ljudeh okrog sebe, v tistih, ki umirajo vsak dan po malem. Počasi, a vztrajno. V tistih, ki so se odločili, morda polzavedno, da jim življenje ne more dati nič več drugega kot le smrt.

Morebiti obstaja majcena šansa, da je človekov odnos do smrti mogoče zaznati iz njegovega življenja. Recimo tisti urejen tip. Ga vidite? Dan za dnem hiti mimo s pogledom strogo uprtim naprej, resnim, zaskrbljenim izrazom na obrazu. Vsak dan, vsako uro, vsako minuto, kot da ga nekaj hudičeveo priganja. Če že ne zlodej, pa vsaj smrt. Nima časa za breznamenske klepete, igranje z otroci ali božanje razigranih kužkov v parku, toliko je treba še postoriti pred ... kot, da bo že jutri vsega konec. Vse hitreje, hitreje in hitreje se obrača njegov svet, dokler ga nazadnje z nadsvetlobno hitrostjo ne iztiri iz njegove osi in ga izstreli v vesolje. V resnici je pomislil na smrt zelo poredko. Nosil je poker face in igral kot da smrt sploh ne obstaja.

Ali pa tista ženska, ki jo je vsako jutro, ko je hitel v službo, srečeval na istem vogalu. Včasih se je za hipec ustavil, ji ihtavo vrgel kovanček in odbrzel naprej.

Živela je iz dneva v dan. Ure, dneve, leta je že dolgo nazaj nehala preštovati. Že zdavnaj si je nadela poker face. Mogoče je mislila, da jo bo tako prelasičila. Smrt. Ne, pravzaprav je zelo poredko pomislila nanjo. Skoraj nikoli.

In potem on. Poseben je, so že, ko je bil majhen, modro prikimavali sosedje. Nikoli ni izbiral utečenih poti, zmeraj je trmasto rinil po svoje. Včasih mu je uspelo, včasih se je hudo zalomilo. A vedno se je pobral, otrešel prah s kolen, se nasmehnil in poskusil spet. Po svoje. Nič kaj dosti ni pazil, kaj govori. Povedal je pač, kar si je mislil. Vsakomur in brez izjeme. Da je nesramen, so rekli včasih. Da se ne zna obnašati, so rekli drugič. On pa o drugih ni kaj dosti premišljeval. Je pa pomislil kar velikokrat nanjo. Vsakokrat, ko se je znašel pred velikimi odločitvami. Ker ... vedel je. Zadnja partija se vedno odigra le med teboj in smrtjo. In to z odprtimi kartami.

O partiji pokra pa kdaj drugič. Če bo čas.

(Prispevek je bil prvič objavljen kot uvodnik časopisa Kralji ulice, november 2016.)

Želiš večno hvaležnost Prešerna, Murna, Ketteja, Novy ... in vseh sodobnih ter prihajajočih poetov? **Podpri Pesmomat!** Pesmomat je poetična mašina, ki bo poezijo pripeljala tja, kjer so ljudje. Mimoidočim bo omogočila, da za kovanec kupijo pesem, si polepšajo dan – in finančno podprejo širjenje slovenske poezije. Prosimo te za pomoč pri realizaciji projekta, za kar se ti vnaprej neskončno zahvaljujemo!

PODPRI PESMOMAT z nakazilom na

Društvo slovenskih pisateljev, Tomšičeva ulica 12, 1000 Ljubljana

Davčna številka: 52715850

TRR: SI56 02010-0010240256

Swift: LJBAS12X

Odprt pri NLB

Namen nakazila: Pesmomat

Najlepša hvala. Vsak evro bo dragocen pri izvedbi projekta.

SPOROČILO ZA JAVNOST

Ljubljana, 19. 9. 2022

Nadaljuje se stavka in boj za javni RTV ter avtonomijo!

Po več kot treh mesecih pogajanja o razreševanju stavkovnih zahtev niso prinesla nobenih rešitev, hkrati vodstvo RTV še naprej in še odločneje siromaši in uničuje informativni program javne televizije ter pritiska na kritične in pokončne zaposlene, zato ni druge, kot da zaostrejemo stavkovne aktivnosti. Stavkovni odbor, ki ga sestavlja 180 sodelavk in sodelavcev RTV, je prejšnji teden sklenil, da bo 26. septembra 2022 – na 127. dan, odkar poteka stavka za javni medij – ponovno organiziral stavkovni dan. Od 20. junija 2022, ko je bil 2. stavkovni dan, vodstvo RTV Slovenija nadaljuje s pritiski in poskuša disciplinirati ustvarjalce informativnega programa TV Slovenija, hkrati grozi tudi vsem, ki se solidarno postavijo za svoje sodelavce. Hkrati to vodstvo krši veljavni programsko-produkcijski načrt, ki ga je samo sprejelo. Generalni direktor je z dopisom političnim strankam de-facto posegel v oblikovanje programskega časa in to izven referendumskega obdobja, hkrati se angažira zunanje, glede na izkazane izkušnje nekompetentne sodelavce za vodenje najpomembnejših oddaj informativnega programa, deprofesioanlizacija na javni TV se nadaljuje. Zadnje, kar je tako imenovano generalno vodstvo RTV Slovenija v številnih manevrih izogibanja odgovornosti in manipulacijah zakonitosti stavke, ki jo je 13. maja 2022 napovedalo generalno vodstvo stavkovnega odbora novinarskih sindikatov RTV, pa je pobuda za mediacijo. Stavkovni odbor ocenjuje, da je ta pobuda samo zavlačevalni manevar, ne pa iskren predlog, ki bi imel za rezultat razreševanja ali zbližanja stališč na katerikoli točki stavkovnih zahtev, zato jo je soglasno zavrnil. Če bi generalno vodstvo RTV, predvsem generalni direktor RTV, res želelo razrešiti konflikte, ustaviti posege v novinarsko avtonomijo, izboljšati kakovost programa in prisluhniti gledalcem, bralcem in poslušalcem programov in vsebine javnega medija, bi k pogajanjem o razrešitvi stavkovnih zahtev pristopilo iskreno. A namesto tega generalni direktor zavaja javnost o poteku stavkovnih pogajanj. Stavko zaostrejemo, ker po 12. krogu pogajanj o razrešitvi stavkovnih zahtev ni nobenega napredka, odgovorni pa se še naprej izogibajo vsaki odgovornosti, ki jim jo nalaga tudi Statut RTV, uredništva se izčrpava in šikanira. V generalnem vodstvu stavkovnega odbora in stavkovnem odboru smo soglasno odločili, da pozovemo Ministrstvo za kulturo, da se vključi v pogajanja za sporazumno reševanje nastalega spora. Pogajanja o stavkovnih zahtevah se bodo nadaljevala predvidoma 30. septembra 2022. Stavkovni odbor poudarja, da je za reševanje nevzdržnih razmer v Informativnem programu TV Slovenija odgovorno izključno generalno vodstvo RTV Slovenija, ne glede na potek pogajanj o stavkovnih zahtevah. Nedopustno je sprenevedanje generalnega direktorja RTV glede poteka stavke – to je bilo izraženo s strani generalnega direktorja v okviru izredne seje programskega sveta, 14. septembra 2022, kjer je potekala razprava o nedopustnih pritiskih predvsem na ustvarjalce v Informativnem programu Televizije Slovenija, stavkajoče in na Koordinacijo novinarskih sindikatov.

Generalnega direktorja ponovno pozivamo, naj nemudoma preneha zavajati javnost ter zaposlene, jih ustrahovati ter sejati nered v javnem zavodu, ki naj bi ga vodil.

Stavkovni odbor in pogajalska skupina Koordinacije novinarskih sindikatov RTV Slovenija
Helena Milinković, predsednica generalnega vodstva stavkovnega odbora in predsednica KNS

Shod v podporo RTV bo v ponedeljek, 26. 9., ob 19. uri na Trgu republike.

VEČ

IŠTVAN TURCI: SPOROČILO MIRU

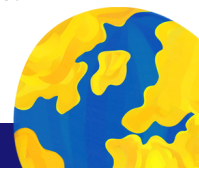
Mir je posebno mesto v levjem očesu. Medtem ko drema, so vsi okoli njega srečni, židane volje živijo svoj vsakdanjik in pazijo na vsak gib, da ne bi slučajno predramili speče živali. Kajti če zmotite njegov dolg, miren spanec, namesto da bi se branili ali, bog ne daj, bili prisiljeni v napad, toda na prisilo niti pomisliti ne smete, bo v njegovih očeh zasijala zlovešča, temna luč in prelepi posameznik, ki je do tedaj mirno spal, se bo spremenil v krvoločno zver. In potem ni več usmiljenja, kajti pogodba, ki je nastala na obeh straneh nagona – če se me ne dotakneš, se tudi jaz ne bom tebe – je tudi pretrgana na straneh nagona. In naprej ni več premora. Vse tisto, kar je verjelo, da je Celota, se lahko razbije. Vse, kar smo imeli za vrednote, lahko izgine ali je uničeno. In vse kar je do tedaj brezskrbno živelo, čaka trpljenje.

Na začetku prvega desetletja prejšnjega stoletja je obsojenec v zgodbi Franza Kafke vprašal svojega čuvaja, kakšna bo njegova kazen. Odgovor je eden najbolj znanih stavkov prejšnjega, tragičnega stoletja, polnega viharjev in kataklizem: »To boste občutili na lastni koži.« Med prvo in drugo svetovno vojno so to občutili naši dedje, med štiridesetletno komunistično diktaturo naši očetje in vi, moji prijatelji, ste preživeli grozote južnoslovanske vojne. Mi, ki smo vrstniki prve tretjine 21. stoletja, smo verjeli, da smo srečnejši. Mi smo otroci miru. Zmotili smo se. Svet se sooča z veliko in verjetno bolečo preobrazbo. Poleg svetovne gospodarske krize, ki se je zgodila leta 2008, prenaseljenosti zemeljske oble, novih in novih epidemij, je na različnih koncih našega planeta vse več vojnih žarišč. Dovolj je, če pomislimo na pol milijona žrtev in sedem milijonov beguncev sirske državljanske vojne, na nepomirljiv izraelsko-arabski razkol, na odnos med kurdsko manjšino in državo Turčijo, na spor med Azerbajdžanom in Armenijo ter na grozote vojne, ki se pred našimi očmi dogaja v Ukrajini, ki je pravzaprav vojna med velesilami na ukrajinskih tleh. In opletanje velesil z močmi okoli Tajvana, otoka, ki so ga portugalski kolonizatorji pred davnimi časi poimenovali Ilha Formosa, torej otok blaženosti, lahko privede do vojne. Kot da smo vsi istočasno tako gledalci kot statisti predpremiernega filma o svetovni vojni, ki se nevarno približuje! Nevarnost uporabe jedrskega orožja postaja vse bolj očitna. Velika vizija sveta brez jedrskega orožja je vse bolj oddaljena. Samo upamo lahko, da človeštvo ne bo ponovilo iste usodne napake in da se Hirošima in Nagasaki ne bosta ponovila. Kajti tisto mesto v levjem očesu, mesto miru, se vedno bolj oži.

In kaj lahko naredimo mi, pisatelji, pesniki z našima rokama, mi, ki smo večči samo ene borilne veččine, in to ni nič drugega kot boj za Lepoto! Lahko se borimo z besedami, saj so tudi besede nevarno orožje, naj se naš glas sliši po vsem planetu. Naše delo je, tako kot tistih v družinah naših dedov in babic, kot onih, ki po službeni dolžnosti skrbijo, da pošiljamo jasne in razumljive znake tistim, ki te znake razumejo ali jih najbolj potrebujejo. Krize, epidemije in vojne so odprle jezove kaosa. Vem, da je v tem nemirnem vrvenju, v metežu, kjer se tepta vse in vsakogar, vedno težje slišati umirjene argumente Zdrave Pameti, a nikoli ne smemo obupati, ker je v tem večna odgovornost pisateljev. Ne gre za mit ali spodletelo vlogo, temveč za obveznost, ki jo narekuje grenka resničnost. Naša najsvetejša dolžnost. Vsaka beseda, ki jo napišemo ali izgovorimo, je sporočilo miru. Dejanje za prihodnost. Ker obstaja samo ena in edina resnica: naša prihodnost.

Banja Luka, 18. september 2022

Na festivalu 7. Mednarodni književni susreti (16. – 18. 9. 2022) je madžarski pesnik IŠTVAN TURCI, dobitnik festivalske nagrade Odprta knjiga, podal tudi svoje Sporočilo miru. Besedilo je prevedla Cvetka Bevc.

MOČ BESED

Prihodnji izzivi za svobodo izražanja 88. mednarodni kongres PEN

88. kongres Mednarodnega PEN-a, ki ga bo od 27. septembra do 1. oktobra 2022 v Uppsali gostil švedski PEN, bo na temo Moč besed - prihodnji izzivi za svobodo izražanja razpravljal o vprašanjih, kot so sovražni govor, digitalni nadzor ter pomen svobode izražanja in obveščanja v povezavi s podnebnimi spremembami, vojno in pokonfliktnimi razmerami, ter o nadaljnjem delu PEN-a.

"Svoboda izražanja je pod pritiskom, saj se sooča s starimi in novimi grožnjami. Avtoritarni režimi po vsem svetu pridobivajo na moči, krčijo demokratične prostore brez povezave in na spletu, hkrati pa povečujejo nadzor in spremljanje. Skrajni glasovi izzivajo demokratične politične sisteme in s sovražnim govorom podpihujejo nestrpnost in nasilje. Zdaj je bolj kot kdaj koli prej pomembno, da se gibanje PEN zbere in razpravlja o stanju svobode izražanja danes ter o tem, kako se zoperstaviti tem izzivom." Burhan Sonmez, predsednik Mednarodnega združenja PEN.

Poudarki letošnjega srečanja so štirje spletni dogodki, na katerih bo sodelovala vrsta izjemnih pisateljev, ki bodo razpravljali o najbolj perečih in spodbudnih vprašanjih našega časa. Vsi dogodki bodo v živo predvajani na kanalu PEN International na Facebooku.

PROGRAM DOGODKOV

Torek, 27.9.2022

Pozdravna nagovora predsednika Mednarodnega PEN-a in nagrajenega pisatelja Burhana Sonmeza ter predsednika švedskega PEN-a in pisatelja Jesperja Bengtssona;

Moč besed - osrednji govor priznane ameriške pisateljice in esejistke Siri Hustvedt o besedah kot katalizatorju ustvarjanja, delovanja, propagande, uničevanja, povezovanja, svobode in emancipacije ter

UKRAJINSKA LITERATURA - panelna razprava o globini in kompleksnosti ukrajinske literature med ukrajinskimi pisatelji Andrejem Kurkovom, Lesykom Panasjukom in Daryno Gladun, ki jo bo vodila literarna kritičarka Jenny Aschenbrenner.

Sreda, 28.9.2022

PROBLEM SOVRAŽNEGA GOVORA - kako se lahko spopademo z izzivi, ki jih prinaša sovražni govor, in hkrati zagotovimo svobodo izražanja? - s priznanimi avtorji Siri Hustvedt, Salilom Tripathijem in Dansonom Kahyano ter Jesperjem Bengtssonom;

ODSOTNOST IN IZGINJANJE - s predsednikom Mednarodnega PEN-a Burhanom Sonmezem in sirskim pisateljem Yassinom Al Haj Salehom o pojmi odsotnosti in izginotja v kontekstu družbenega in političnega boja ter

KULTURNE PRAVICE V ČASIH VOJNE IN PO KONFLIKTIH - kako lahko zaščitimo umetnost, literaturo in kulturo med vojno in konflikti ter zagotovimo njihovo uporabo za spodbujanje miru - z avtorjem Andrejem Kurkovom, blogerjem Hayderjem Hamzozem, urednikom Neeluferjem Suhrabijem, akademikom Andreo Lesićem in pesnikom Germánom Rojasom.

Četrtek, 29.9.2022

NEVARNOST PISANJA O PODNEBNIH SPREMEMBAH - kaj pomenijo podnebne spremembe za zaščito ogroženih pisateljev in delo PEN-a? - z mehiško-ameriško pisateljico Jennifer Clement ter švedskima novinarjema Erikom Halkjerjem in Henrikom Brandao Jönssonom. Dogodek bo moderirala založnica Kerstin Almegård, pesmi pa bo bral Jonas Gren.

Petek, 30.9.2022

NAZAJ V PRIHODNOST - Sto let od naše ustanovitve zdaj raziskujemo nove načine za zaščito in uveljavljanje svobode izražanja. Kaj je organizacija PEN dosegla v svojem prvem stoletju in k čemu bi morala stremeti v prihodnje? Burhan Sonmez v pogovoru z nekdanjimi predsedniki mednarodne organizacije PEN: Jennifer Clement, Homerom Aridjisom in Perom Erikom Wästbergom.

Za več informacij kliknite [tukaj](#).

Tednik PEN, glasilo Slovenskega centra PEN, št. 29/2022

Izdal: Slovenski center PEN, Tomšičeva 12, 1000 Ljubljana
Zanj: Predsednica Tanja Tuma

Uredništvo
Odgovorna urednica: Tanja Tuma
Glavna urednica: Maja Ferjančič
Oblikovanje: Maja Ferjančič

Leto izdaje: september 2022
Kraj: Ljubljana
ISSN 2784-7586

Publikacija Tednik PEN je brezplačna.

POVEZAVA

<https://www.penslovenia-zdruzenje.si/tednik>

Naslovna fotografija: Jon Tyson